

wil mij toch voorkomen dat het niet alleen de lichtsterkte is. In dit verband zou het juist voor de oudere leden van de vereniging aanbeveling verdienen hiermede ook eens proeven te nemen. Zij toch hebben een veel grotere ondervinding met de lichtvangst dan wij en kunnen daardoor beter een conclusie trekken, vooral wanneer zij in de gelegenheid zijn regelmatig te lichten en niet, zoals wij, afhankelijk zijn van een toevallig mooie Zaterdagavond. Door het succes van verleden jaar meen ik wel deze kwikdamplamp met klem te mogen aanbevelen. De heer WESTERNENG ontving van zijn correspondent Mr. A. W. RICHARDS uit Engeland dit bericht: "I have so far taken 448 species of Macrolepidoptera during the year, mainly as a result of installing a mercury vapour lamp in my garden. These lamps are infinitely more attractive to night-flying creatures than the ordinary filament type."

Ook daar schijnt men dus met succes de kwikdamplamp te gebruiken. Waarom dan ook niet hier eens geprobeerd?

Koning Williamstr. 36, Zaandam, Mei 1949.

Aantekeningen over bijen en wespen IV

door
P. BENNO

Zeldzame Bijensoorten uit Oost-Brabant (Hym. Apidae).

Behalve de vroeger opgegeven soorten uit de Peel (Ent. Ber. 12 : 281) lijken mij nog de volgende vangsten, die gedeeltelijk een uitgebreider gebied betreffen in de Oostelijke helft van de provincie Noord-Brabant, een vermelding waard :

Andrena rosae Pnz. Deze soort, door VAN DER VECHT (1928) als zeldzaam aangegeven, ving ik reeds in 1939 te 's-Hertogenbosch en Vucht. Nu ik sinds dit voorjaar weer in deze omgeving verbleef, ving ik ze aanstonds terug, nl. te Empel (15/22-IV-1949; 2 ♀♀, 7 ♂♂ op Ribes en Berberis). Deze *Andrena* schijnt in de onmiddellijke omgeving van Den Bosch niet erg zeldzaam te zijn, maar een zeer locale verspreiding te bezitten. Elders in Oost-Brabant heb ik ze niet aangetroffen en ook Pater A. ADRIAANSE e.a. hebben er indertijd tevergeefs naar gezocht, hoewel de soort zeer goed herkenbaar is en onmiddellijk opvalt.

A. fulvago (Christ.) Met deze soort deed ik juist dezelfde ervaring op. In Ent. Ber. 10 : 205 vermeldde ik ze reeds van Vucht. Dit jaar zag ik ze te Empel vrij talrijk vliegen op *Crepis* (einde Mei). Overigens is deze soort alleen bekend van Texel en enkele plaatsen in Zuid-Limburg.

A. labiata Schck. Helenaveen, 11-VI-1948 (♂), op *Aegopodium*; Empel, 18/20-VI-1949 (4 ♀♀), op *Trifolium repens* L. Door VAN DER VECHT als zeldzaam aangegeven.

Anthophora borealis Mor. Deurne, 16-VII-1947 (♂), op *Nepeta*; Helenaveen, 25-VII-1948 (♀), op *Echium*. Door VAN DER VECHT (1930) als f.n.sp. vermeld van Amsterdam en Mook (Plasmolen).

Dufourea (Halictoides) dentiventris Nyl. Helenaveen, 25-VII-1948 (♀), op *Jasione*.

Macropis fulvipes (F.) Beers a/d. Maas, 12-VII-1945 (3 ♀♀), op *Lysimachia vulgaris* L.

Stelis minuta Lep. Deze soort, door KOORNNEEF, TEUNISSEN en VAN DER VECHT te Mechelen (Z.L.) e.o. gevangen, schijnt wel de zeldzaamste te zijn van onze *Stelis*-soorten. Ik ving in 1945 een aantal ♀♀ te Beers op een oude eikepaal (midden Juni) en in 1947 op dezelfde paal 2 ♂♂ (13 Juni). Enkele zeer kleine exemplaren behoren blijkbaar tot de var. *minima* Schck.

De volgende soorten werden tot nu toe slechts van weinig plaatsen vermeld of als zeldzaam aangegeven voor ons land, maar blijken in Oost-Brabant (en vermoedelijk wel in het hele Zuid-Oosten van Nederland) vrij algemeen verspreid te zijn :

Prosopis clypearis Nyl. Hoewel VAN DER VECHT (1930) slechts één vindplaats bekend was (Valkenburg, 1881), komt deze soort zonder twijfel in heel Oost-Brabant verspreid voor (Deurne, Helenaveen, Helmond, Grave, Beers, Empel).

Andrena florea F. — Overal langs de Maas op haar vaste vliegplant, *Bryonia dioica* Jacq., te vinden en meestal zeer talrijk (Grave, Beers, Maashees). Ook in het Boven-Rijngebied (Zevenaar, Pannerden, Babberich) was de soort vrij gewoon.

A. ruficrus Nyl., *marginata* F., *gwynana* (K.), *angustior* (K.) en *proxima* (K.) zijn eveneens vrij gewoon en bijna steeds te vinden op de betreffende vliegplanten.

Melitta nigricans Alf. Overal waar voldoende *Lythrum*-vegetatie aanwezig is; lokaal soms talrijk (Beers, 1945).

Epeloides coecutiens (F.) Deze parasiet-bij vliegt eveneens op *Lythrum* en wordt voor heel het verspreidingsgebied als zéér zeldzaam aangeduid. SCHMIEDEKNECHT noemt ze „sicherlich die seltenste aller Bienenarten”. In ons land echter is zij reeds op ettelijke verspreide plaatsen aangetroffen. Ik ving in 1945 te Beers 3 ♀♀ en 2 ♂♂; bij Vucht (1948) zag ik meerdere ♀♀ vliegen op *Lythrum*, zonder ze te kunnen vangen. Ook zag ik exemplaren van Deurne en Maashees (Coll. Jo WASSER, Deurne). De soort lijkt mij voor ons land nauwelijks zeldzaam meer te noemen en is in het Zuiden vermoedelijk wel op alle *Lythrum*-*Lysimachia*-terreinen te vinden bij de waardsoort: *Macropis labiata* (F.).

Stelis signata Latr. Van deze soort ving ik in de Peel nu ook de ♀♀ (Vgl. Ent. Ber. 12 : 285). Bovendien werden mij van verschillende zijden nieuwe vindplaatsen bericht uit Oost-Brabant (MIJNSSEN) en Limburg (SANDERS). Ook deze soort blijkt dus hier niet erg zeldzaam te zijn.

Udenhout, Juni 1949.

---

† Dr A. Avinoff. Eind Augustus bereikte ons het bericht, dat ons buitenlandse lid, de directeur van het Carnegie Museum te Pittsburg, overleden was. — Lpk.

Overdrukken artikelen van wijlen L. H. Scholten. Van de 3 dit jaar in de Ent. Ber. verschenen artikelen zijn overdrukken beschikbaar. Aanvragen bij de Bibliotheek der Nederl. Ent. Ver., Zeeburgerdijk 21, Amsterdam-O. — Lpk.